

Településtörténeti, gyógyászati-idegenforgalmi vonatkozású, 18-20. századi térképek (16 db) és plakátok (11 db) restaurálása

Szakmai beszámoló

Általános adatok, állapotleírás

Leltári szám: 75.490. Cím: Magyarország gyógyhelyei és ásványvizeinek térképe, 1886
Méret: 74 x 84 cm. Nyomtatvány.

Állapotleírás: A papír jó megtartású, kissé poros, szakadások hiányok láthatók rajta. Hátoldalán régi savas javító csíkok találhatóak.

Leltári szám:76.527. Cím: A Keszthelynél levő mocsár és a benne levő meleg víz állapota 1745-1755 Méret: 41,5 x 49,5 cm. Kézirat, kézzel színezett térkép.

Állapotleírás: A térképet, kartonra kasírozták, mely időközben savasodni kezdett, kissé poros. Szaladások, egy nagyobb hiány található rajta. Hátoldalán régi javítás maradék papírja, és ragasztónyomok láthatók.

Leltári szám: 75.386. Cím: A magyar korona országainak nemesfém, érc- és ásvány lelőhelyei, nyugati rész, 1898. Méret: 96 x 64 cm. Nyomtatvány.

Állapotleírás: A papír jó megtartású, kissé poros, szakadások hiányok láthatók rajta. Hátoldalán vízfoltos, cellux ragasztócsíkkal javított.

Leltári szám:80.586. Cím: A Nyirádi erdő és a Haláp. Méret: 62 x 83,5 cm. Nyomtatvány.

Állapotleírás: A papír jó megtartású, kissé poros, szakadások láthatók rajta. Enyhén hullámos.

Leltári szám: 93.52. Cím: Magyarország új északi határvidéke. A Pesti Hírlap térképe, 1939.
Méret: 41,5 x 57,5 cm. Nyomtatvány.

Állapotleírás: Vékony, enyhén savasodó, a tárolástól gyűrött, mindkét oldalán nyomtatott térkép. Kissé poros, szakadások kisebb hiányok láthatók rajta.

Leltári szám: 84.785.6.1-2. Cím: Csákány und Zalalövő, Sümeg und Zalaegerszeg, katonai térkép, 1884-1897. Méret: 48 x 106 cm. Nyomtatvány.

Állapotleírás: A papír jó megtartású, kissé poros. Ismeretlen eredetű foltok láthatók rajta. Hajtáséleiben, erősen gyűrött, sarkai számárfülek. Szélén szakadások, kisebb hiányok találhatóak.

Leltári szám:75.390. Cím: A magyar korona országai tűzállóságra megvizsgált agyagjai, keleti rész, 1899. Méret: 95,5 x 64 cm. Nyomtatvány.

Állapotleírás: A papír jó megtartású, kissé poros, szakadások láthatók rajta. Hátoldalán kisebb vízfolt, cellux ragasztócsíkkal javított.

Leltári szám:75.389. Cím: A magyar korona országai tűzállóságra megvizsgált agyagjai, nyugati rész, 1899. Méret: 95,5 x 64 cm. Nyomtatvány.

Állapotleírás: A papír jó megtartású, kissé poros, szakadások láthatók rajta. Hátoldalán kisebb vízfolt, cellux ragasztócsíkkal javított. Középen hajtásél látszik.

Leltári szám: 75.185. Cím: A Balaton helyszínrajza a fenékrétegvonalak feltüntetésével, 1931 Méret: 58 x 110 cm. Nyomtatvány.

Állapotleírás: A papír jó megtartású, kissé poros, szakadások láthatók rajta. Hajtáséleiben gyűrött. Hátoldalán ball alsó sarkában kéziratos bejegyzés látható.

Leltári szám:75.183. Cím: A Balaton és déli partvidéke. Méret: 46 x 85 cm. Nyomtatvány

Állapotleírás: A papír jó megtartású, kissé poros, szélén anyagában gyengébb. Savasodás folyamata látszik rajta. Szakadások, kisebb hiányok rontják állapotát. Hajtáséleiben gyűrött.

Leltári szám: 75.172. Cím: A Balaton és Sió szabályozásának rajzvázlata, 1867 Méret: 37 x 70 cm. Kézirat, kézzel színezett térkép.

Állapotleírás: A papír jó megtartású, kissé poros, sárga színe savasodásra utal. Hajtásélei sérültek, széle töredezett, kisebb hiányok láthatók. Hátoldalán széles enyves ragasztó szalaggal javított.

Leltári szám:75.503. Cím: Balaton és környéke a Bakony hegységgel, turistatérkép. Méret:53 x 100 cm Nyomtatvány.

Állapotleírás: A papír jó megtartású, kissé poros. Enyhe savasodás folyamata látszik rajta. Szakadások, kisebb hiányok rontják állapotát. Hajtáséleiben gyűrött. Hátoldalán régi javító papír maradványai találhatóak.

Leltári szám: 77.532.1. Cím: Balaton-lecsapolási, Sió-szabályozási térkép, 1863. Méret: 20 x 66,5 cm. Nyomtatvány.

Állapotleírás: A papír jó megtartású, kissé poros. Hajtásélei gyűröttek. Kisebb szakadások láthatók rajta. Hátoldalán kisebb tintafolt, és ceruzával írt bejegyzés látszik.

Leltári szám: T 90.784.1. Cím: Hosszúfalu kézzel rajzolt térképe (Zalaapáti, Zala-berek), 1795. Méret: 49,5 x 70,5 cm. Kézirat, ceruzával rajzolt és színezett másolat az eredeti térképről.

Állapotleírás: A papír jó megtartású, szélein szakadozott, gyűrött. Alján talán a tárolás körülményeitől valószínűsíthetően rozsdafoltok láthatók, melyek több helyen is papírhiányt okoztak. Jobb alsó sarkában 5-6 cm. nagyobb szakadás, melynek következtében a sarok gyűrődött. Hátoldalán kisebb régi javítás látható enyves ragasztószalagból.

Leltári szám: 75.388. Cím: A magyar korona országainak nemesfém, érc- és ásvány lelőhelyei, keleti rész, 1898. Méret: 96 x 64 cm. Nyomtatvány

Állapotleírás: A papír jó megtartású, kissé poros, szakadások hiányok láthatók rajta. Közepén kb.20 cm-es hosszú szakadás cellulux ragasztó szalaggal javítva. Hátoldalán halványan kisebb vízfolt látható, sarkán gyűrődés. Cellux ragasztócsík maradványai okoztak halvány barna elszíneződést.

Leltári szám: 75.198. Cím: A Badacsony és környéke. Méret: 54,5 x 39 cm. Nyomtatvány

Állapotleírás: A papír jó megtartású, kissé poros, szakadások láthatók rajta. Ball szélén háromszög alakban kisebb hiány látható. A tárolás következtében enyhe mértékben gyűrött, hullámos.

Leltári szám: P 76.18.161. Cím: Locomotiv GT-koncert, Keszthely, 1972. Méret: 70 x 50 cm. Nyomtatvány.

Állapotleírás: Vékony, jó megtartású papír, kissé poros. Tárolás következtében jobb alsó sarka gyűrött, szakadt. Kisebb szakadások vannak még a lapszálon. Hátoldalán kb. 3cm. nagyságú kisebb ismeretlen eredetű folt (kávé) látható. Esztétikai hátrányt nem jelent.

Leltári szám: H 57.1874.7. Cím: Balatontavi fürdőhelyekre szóló menetkedvezmények. Déli Vasút-plakát, 1906. Méret: 94 x 63 cm. Nyomtatvány.

Állapotleírás: A papír jó megtartású, kissé poros, szakadások, kisebb hiányok láthatók rajta. A hajtásélek a tárolás következtében gyűröttek, enyhe mértékben hullámos.

Leltári szám: F 59.60.34. Cím: Tested, lelked felüdíti a Bakony. MÁV-hirdetés, 1930-as évek. Méret: 95 x 63 cm. Nyomtatvány

Állapotleírás: A papír jó megtartású, kissé poros. A tárolás következtében középen hajtásél töri meg a plakátot. Mind a négy sarkán rajzszög ütötte hiányok, elszíneződés nyomok láthatók. Bal alsó szélén kb. 8 X 2 cm-es hiány van. Szélein kisebb szakadások, hiányok láthatók. Hátoldalán ismeretlen eredetű folt, és cellulzragasztócsík maradványok vannak.

Leltári szám: F 59.60.92. Cím: Nyaraljunk a Balaton partján. MÁV-hirdetés, 1930-as évek. Méret: 94,5 x 63 cm. Nyomtatvány

Állapotleírás: A papír jó megtartású, kissé poros. A tárolás következtében középen hajtásél töri meg a plakátot. Jobb alsó sarkán szakadás, melyet hátulról régi műanyagalapú ragasztó szalaggal fogtak össze. A többi sarkán is kisebb hiányok, szakadások, gyűrődések láthatók.

Leltári szám: P 69.179.9. Cím: Különvonatok a Balatonra. Déli vasúti menetrend, 1903. Méret: 100 x 70 cm. Nyomtatvány.

Állapotleírás: A papír jó megtartású, kissé poros. Bal felső szélén kb. 8 X 8 cm.-es hiány van, kicsit lejjebb középen egy 5 X 2,5 cm hiány látható. A színezett plakát három oldalának szélét alul és két oldalán a fehér keretet 3 cm. szélességben visszahajtották. A tárolás következményeként a hajtásélek látszanak, rajtuk az anyaggyengeség következtében kisebb szakadások, hiányok vannak.

Leltári szám: P 71.22.4. Cím: Moziműsor (Sümege vagy Keszthely), 1962. december. Méret: 66 x 29 cm Nyomtatvány

Állapotleírás: A vékony papír rossz állapotú, mindkét oldalán erősen szennyezett. Gyenge minősége és a tárolás körülményei miatt gyűrött, hullámos, szakadások, hajtásélek vannak rajta. Felső része nagyobb hiányt mutat.

Leltári szám: P 71.22.5. Cím: A sümegei Petőfi Filmszínház előadásai, 1960. június. Méret: 83 x 29,5 cm. Nyomtatvány

Állapotleírás: A moziplakát papírján savasodás jelei láthatóak. Eleje kissé, hátulja erősen szennyezett. Funkciójából fakadó vízkár nyomait, vízfoltok formájában hordozza. Ezek a foltok olvashatóságát nem akadályozzák. A tárolás körülményei miatt gyűrött, hullámos, szakadások, hajtásélek vannak rajta.

Leltári szám: H 67.56.4. Cím: A siófoki Hungária Mozgó mozi előadásai, 1947. június. Méret: 42 x 30 cm Nyomtatvány

Állapotleírás: A moziplakát papírján savasodás jelei láthatóak. Mindkét oldalán kissé poros. A tárolás körülményei miatt szakadások, hajtásélek vannak rajta.

Leltári szám: B 57.1811.12. Cím: A budapesti Uránia Színház „Balaton” előadása, 1903.
Méret: 47 X 32 cm. Nyomtatvány

Állapotleírás: A moziplakát papírján savasodás jelei láthatóak. Mind a négy sarka sérült, hiányos vélhetően, a fémeszközzel való rögzítés következményeként. Minkét oldalán kissé poros. A tárolás körülményei miatt szakadások, hajtásélek vannak rajta. Hátoldalán régi javítás cellux maradványai láthatók.

Leltári szám: P 85.18.5. Cím: Szívhez szól a muzsikájuk. Sallay Misi nótáestje, 1950-es évek.
Méret: 70 x 50 cm. Nyomtatvány.

Állapotleírás: A jó megtartású papír, nagyon gyűrött. Minkét oldalán kissé poros. A tárolás körülményei miatt szakadások, hajtásélek vannak rajta. Elején jobb felső sarkánál ismeretlen eredetű folt látható, mely az olvashatóságát nem zavarja. Hátoldalán régi javításként enyves ragasztócsíkok vannak.

Leltári szám: F 59.60.25. Cím: A tánczene gyöngyszemei. Holéczy Ákos revüzenekarának koncertje, 1957. Méret: 84 x 60 cm. Nyomtatvány.

Állapotleírás: A koncertplakát papírján savasodás jelei láthatóak. Minkét oldalán kissé poros. A tárolás körülményei miatt szakadások, hajtásélek vannak rajta. Felső két sarka sérült, hiányos vélhetően, a fémeszközzel való rögzítés következményeként. Hátoldalán régi javítás cellux maradványai láthatók.

Megbízás

Az előző fejezetben megnevezett 16 darab térkép a térképtárból és 11 darab plakát a történeti dokumentációs gyűjteményből képezi tárgyát a megbízásnak. Haász Gabriella gyűjteményfelelős, muzeológus által kiválogatott műtárgyak digitalizálásra való előkészítése, állagmegóvása, és a megfelelő tárolóeszköz elkészítése képezi a munka tárgyát. A megpályázott keret összege lehetővé tette volna a teljes restaurálást, de mivel a teljes keret nem áll rendelkezésünkre módosítottuk az elképzelést. Fontos szempont, hogy mindegyik műtárgynak elkészüljön a digitális változata, ezért nem a darabszámot csökkentettük, hanem bizonyos munkafolyamatok elhagyásával sikerült megoldást találnunk. A pályázati összeg segítségével így módon mindenképpen megoldható a digitalizálás. A következő munkák elvégzését határoztuk meg.

Fotó készítés restaurálás előtt és után, száraztisztítás, régi javítások leoldása, szakadások javítása, hiányok pótlása, simítás, savmentes pallium készítése a tároláshoz, dokumentálás.

Restaurálás

Fotó készítés: digitális képek

Száraztisztítás: latex-szivacs, radír

Leoldások: benzin, desztillált víz

Szakadások javítása, hiányok pótlása: japánpapír, keményítő

Simítás: lenehezítés

Külső védelem, tárolás: savmentes kartonból pallium készítés

Felhasznált anyagok: latex szivacs, radír, benzin, desztillált víz. Beépített anyagok: japánpapír, keményítő, savmentes karton.

Költség: anyagköltség: 24.000 Ft

tiszteletdíj: 212.000 Ft

Restaurálás kezdete: 2020. november 5.
18.

Restaurálás vége: 2020. november

Munkaidő számítás

Fotókészítés, dokumentálás: 8 óra

Száraztisztítás: 11 óra

Leoldások, régi javítások eltávolítása: 9 óra

Szakadások javítása, hiányok pótlása: 18 óra

Pallium készítés: 7 óra

Összes munkaóra: 53 óra

Restaurálás menete

A térképek, plakátok, fényképezése után, a száraz tisztítás következett. A kiterített műtárgyak mindkét oldalát latex szivaccsal portalanítottam. A makacsabb szennyeződésekhez radírt használtam. A szennyeződések eltávolítása után az összkép élénkebbé jobban láthatóbbá vált. A cellulux ragasztó csíkokat apró vatta pamacs segítségével oldottam le. A műanyagszalag és a ragasztás visszaoldható volt. Bizonyos esetekben a ragasztószalag okozta

elszíneződést nem sikerült eltávolítani. Az enyves ragasztó csíkkal történt régi javításokat, desztillált vízzel és szivópapír használatával távolítottam el.

A leoldások után a szakadások javítása és a hiányok pótlása következett. Ehhez különböző vastagságú és árnyalatban megegyező színű japán papírokat használtam. Az elgyengült papír széleket, és a hajtáséleket a papír tónusához igazodó japán fátyol csíkokkal erősítettem meg. Ragasztáshoz búzakeményítőt használtam. A kijavított, kiegészített lapok simítása nehezítéssel történt, vetex, szivópapír és présdeszkák között.

Savmentes kartonból palliumokat készítettem a megfelelő tároláshoz.

Összegezés

A 2017-es sikeres NKA-pályázat után – melynek során egy régi várostérkép-másolatot restauráltunk – 2020-ban továbbléptünk a múzeum történeti dokumentációs gyűjteményének és térképtárának állagmegóvásában. A feladattal most is a Compactor BT munkatársait bíztuk meg, akik a munkát határidőre, pontosan elvégezték.

Az állagmegóvás egyik fő célja a tárolás és mozgatás megkönnyítése volt. Ezt az elvégzett munkákon kívül az is elősegíti, hogy 2020 folyamán más forrásból (az EMMI által a járasszékhelyi múzeumok szakmai támogatására kiírt pályázaton) pénzt nyertünk új tárolóelemek, korszerű lemezszekrények vásárlására. A szekrények között A0 méretű dokumentumok tárolására alkalmas bútorok is vannak, és a most részben restaurált darabokat már ezekbe fogjuk visszatenni.

Az állagmegóvás másik fő célja, a fényképezhetőség is megvalósult. A műtárgyokról már elkészültek a nagy felbontású képek, amelyek alapján a Forum Hungaricum és a Europeana adatbázisokba, továbbá a múzeumi elektronikus nyilvántartás serverére feltöltjük az adatokat és az indexképeket.

A történeti dokumentációs gyűjtemény és a térképtár restauráltatását ezután is folytatjuk. Rajtuk kívül a képzőművészeti gyűjtemény több értékes, tematikájában fontos, nagyméretű metszettel, nyomattal rendelkezik. Korábban már több alkalommal restauráltunk belőlük is az NKA-pályázatok révén. A három említett gyűjtemény állapotának fenntartása és a még restaurálásra, állagmegóváásra szoruló darabok beadása pályázatra a jövő feladatai.

A Közgyűjtemények Kollégiumának támogatását köszönjük.

Keszthely, 2020. november 18.

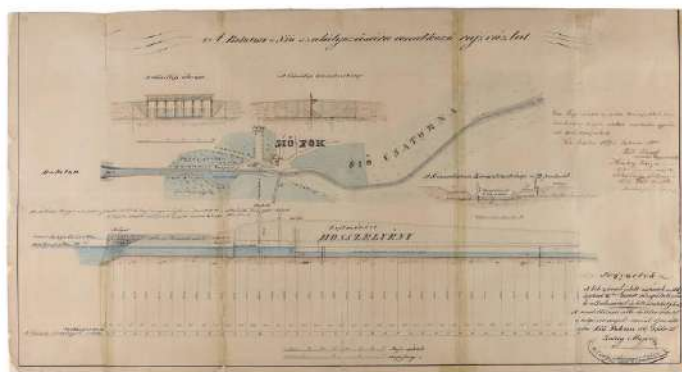
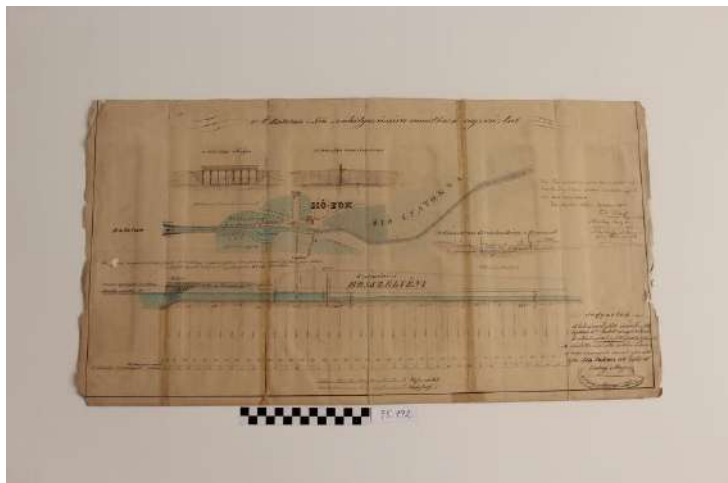
Haász Gabriella történész muzeológus

Lehmann Ágnes restaurátor

Gönczi Péter restaurátor

Melléklet – Fotódokumentáció

75.172

75.183

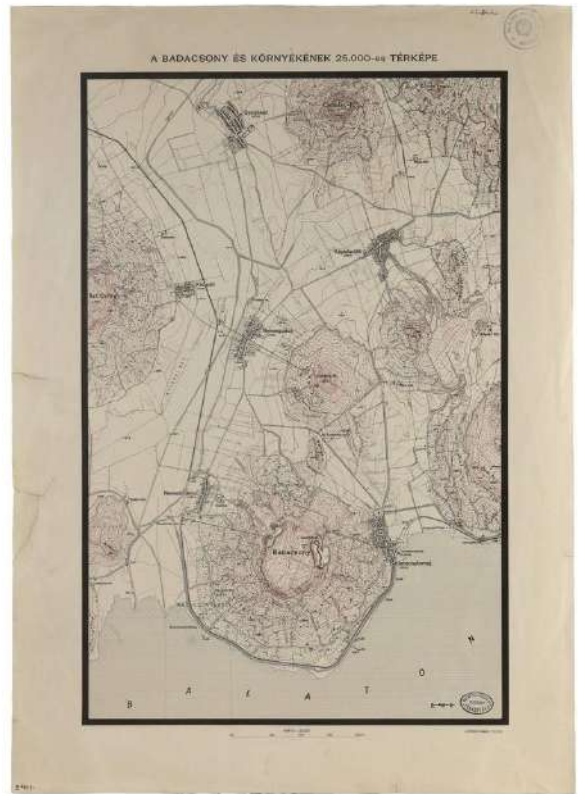

75.185

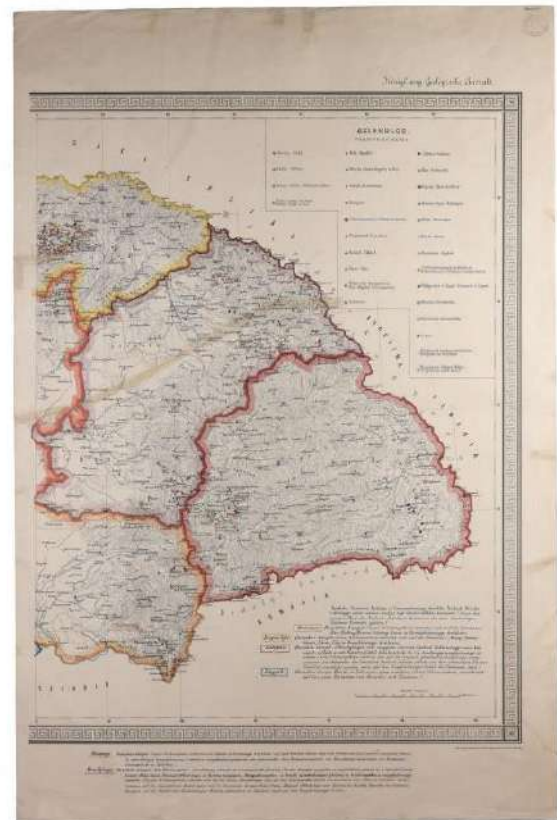
75.198

75.386

75.388

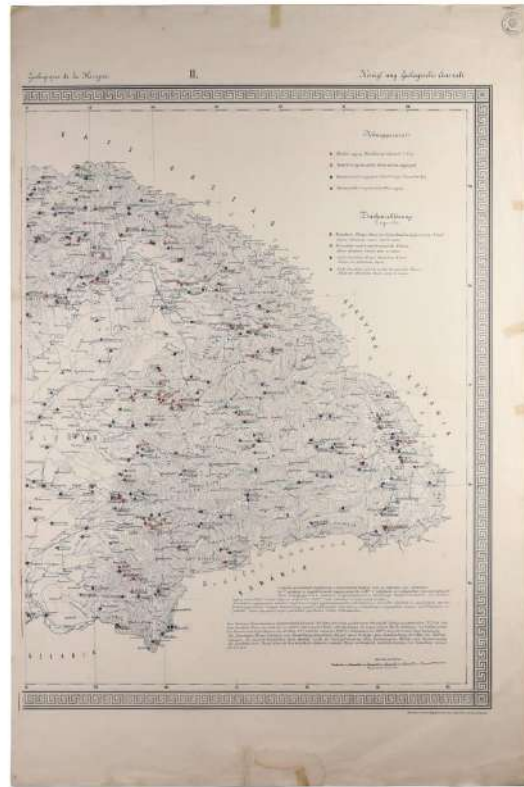
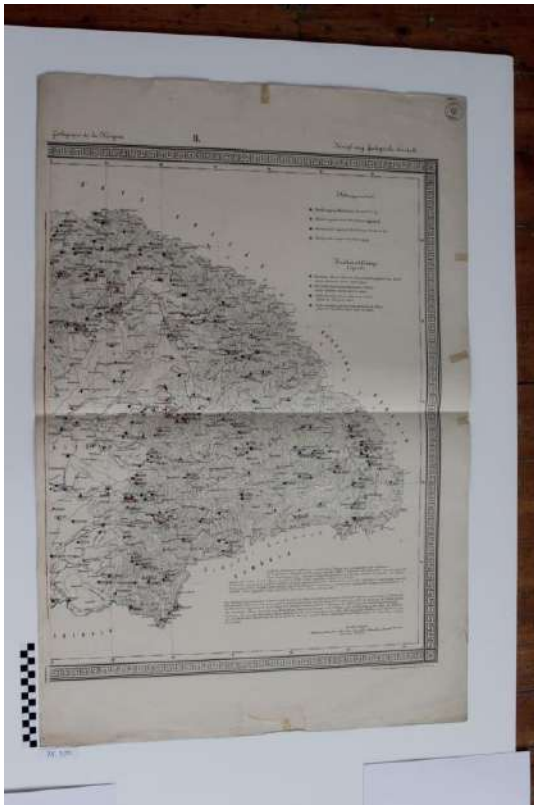

75.389

75.390

75.490

75.503

76.527

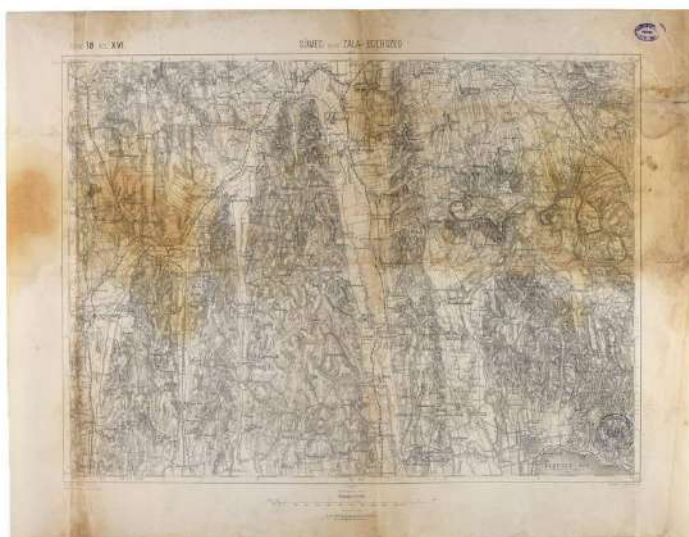
77.532

84.785.6

93.52

F.59.60.25

A TANCZENE GYÖNGYSZEMEI

HOLÉCZY ÁKOS DR.
ÉS ATTRAKCIÓS 10 TAGÚ REVÜZENEKARA

Műsoron:
Cocktail boogie...
Chocolata...
Mexikói karnevál...
Jazzbolond...
Csak egy kis érték...
Rock and Roll...
Cha, cha, cha...

VÁMOSI JÁNOS
ZÁRAI MÁRTA
HOLÉCZY ÁKOS

Ezenkívül a legújabb magyar és külföldi táncdalok, filmdalok, rumba és mambo egyveleg, hangszeresek stb. stb.

VIDÁM HANGVERSENYE

A TANCZENE GYÖNGYSZEMEI

HOLÉCZY ÁKOS DR.
ÉS ATTRAKCIÓS 10 TAGÚ REVÜZENEKARA

Műsoron:
Cocktail boogie...
Chocolata...
Mexikói karnevál...
Jazzbolond...
Csak egy kis érték...
Rock and Roll...
Cha, cha, cha...

VÁMOSI JÁNOS
ZÁRAI MÁRTA
HOLÉCZY ÁKOS

Ezenkívül a legújabb magyar és külföldi táncdalok, filmdalok, rumba és mambo egyveleg, hangszeresek stb. stb.

VIDÁM HANGVERSENYE

F.59.60.34

TESTED · LELKED · FELÜDITI
Δ · BAKONY.

MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMVASÚTAK

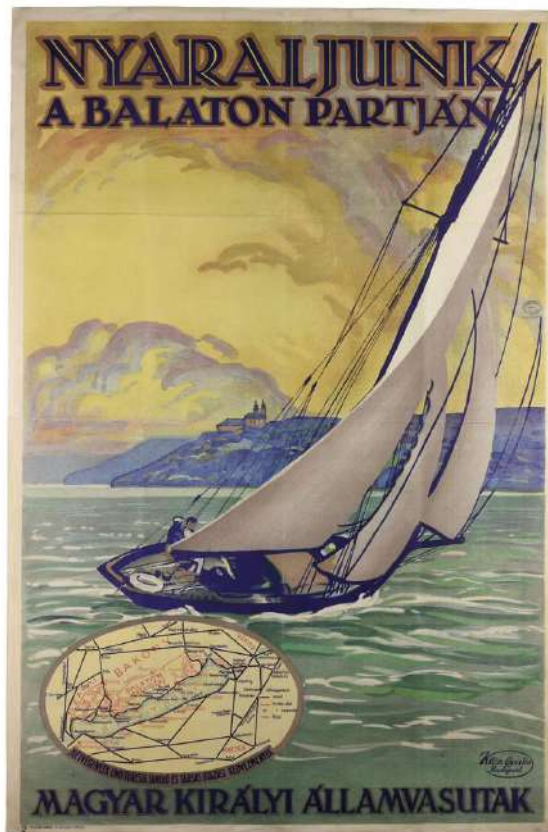
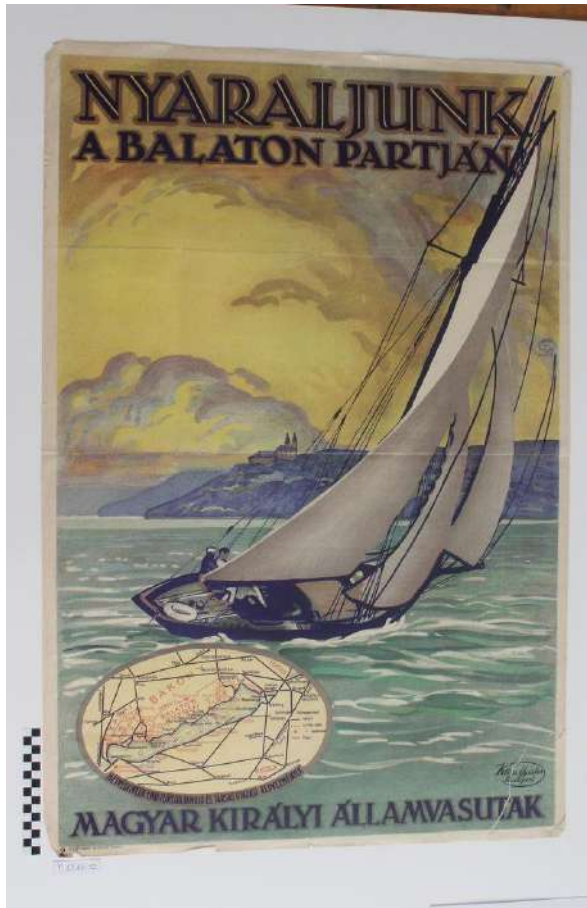
TESTED · LELKED · FELÜDITI
Δ · BAKONY.

MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMVASÚTAK

F.59.60.92

H.57.1874.7

BALATONTAVI
fűrdőhelyekre szóló
menetkedvezmények.

Ce. kir. szab. déli vasúttársaság.

1. Állományi jegyek a balatonparti állomásokon és vidéken.
2. Balatonparti nyári menetrend.
3. Balatonparti nyári menetrend.
4. Balatonparti nyári menetrend.
5. Balatonparti nyári menetrend.

BALATONTAVI
fűrdőhelyekre szóló
menetkedvezmények.

Ce. kir. szab. déli vasúttársaság.

1. Állományi jegyek a balatonparti állomásokon és vidéken.
2. Balatonparti nyári menetrend.
3. Balatonparti nyári menetrend.
4. Balatonparti nyári menetrend.
5. Balatonparti nyári menetrend.

H.67.56.4

Hungária Mozcgó, Siófok
 Telefon: 17. sz.
 Az előadások 4, fel 7 és 9 órákor kezdődnek

Junius 1. vasárnap **Az igazságok filmje!**
Szemben a halállal
 (A pokol kapujában)
 Igaz emberek igaz története Fősz.: Paul Reinhart

Junius 5. Őrnapja
 Móricz Zsigmond nagysikerű regényének filmváltozata:
KERÉK FERKÓ
 Fősz.: Jávor Pál, Egyri Mária, Csontos, Berky Lili és Mihályi Ernő

Junius 8. vasárnap
 Karódy Katalin és Nagy István nagysikerű filmje!
A külvárosi órszoba

Junius 12. csütörtök **KETTEN EGY JEGGYEL!**
Kozakok kapitánya
 Fősz.: Harry Baur és DANIELLE DARRIEUX

Junius 15. vasárnap **Urall népmese színes filmen!**
KŐVIRÁG
 A szociál-nemzetközi filmverseny nagydíjat nyert filmrémek!

H.67.56.4

Hungária Mozcgó, Siófok
 Telefon: 17. sz.
 Az előadások: 4, fel 7 és 9 órákor kezdődnek

Junius 1. vasárnap **Az igazságok filmje!**
Szemben a halállal
 (A pokol kapujában)
 Igaz emberek igaz története Fősz.: Paul Reinhart

Junius 5. Őrnapja
 Móricz Zsigmond nagysikerű regényének filmváltozata:
KERÉK FERKÓ
 Fősz.: Jávor Pál, Egyri Mária, Csontos, Berky Lili és Mihályi Ernő

Junius 8. vasárnap
 Karódy Katalin és Nagy István nagysikerű filmje!
A külvárosi órszoba

Junius 12. csütörtök **KETTEN EGY JEGGYEL!**
Kozakok kapitánya
 Fősz.: Harry Baur és DANIELLE DARRIEUX

Junius 15. vasárnap **Urall népmese színes filmen!**
KŐVIRÁG
 A szociál-nemzetközi filmverseny nagydíjat nyert filmrémek!

P.69.179.9

KÜLÖNVONATOK A BALATONRA

Cs. Kir. vasúti közlekedésközvetítő

Itt van a gyorsított vasúti közlekedés a Balatonra. A vasúti közlekedés a legbiztonságosabb és legkényelmesebb módja a Balatonra való eljutásnak. A vasúti közlekedés a leggyorsabb módja a Balatonra való eljutásnak. A vasúti közlekedés a legkényelmesebb módja a Balatonra való eljutásnak.

Állomás	Időpont
Budapest	10.00
Debrecen	11.00
Órádi	12.00
Siófok	13.00
Balatonudvari	14.00
Órádi	15.00
Debrecen	16.00
Budapest	17.00

Az utazásbiztonság

H.69.179.9

KÜLÖNVONATOK A BALATONRA

Cs. Kir. vasúti közlekedésközvetítő

Itt van a gyorsított vasúti közlekedés a Balatonra. A vasúti közlekedés a legbiztonságosabb és legkényelmesebb módja a Balatonra való eljutásnak. A vasúti közlekedés a leggyorsabb módja a Balatonra való eljutásnak. A vasúti közlekedés a legkényelmesebb módja a Balatonra való eljutásnak.

Állomás	Időpont
Budapest	10.00
Debrecen	11.00
Órádi	12.00
Siófok	13.00
Balatonudvari	14.00
Órádi	15.00
Debrecen	16.00
Budapest	17.00

Az utazásbiztonság

H.69.179.9

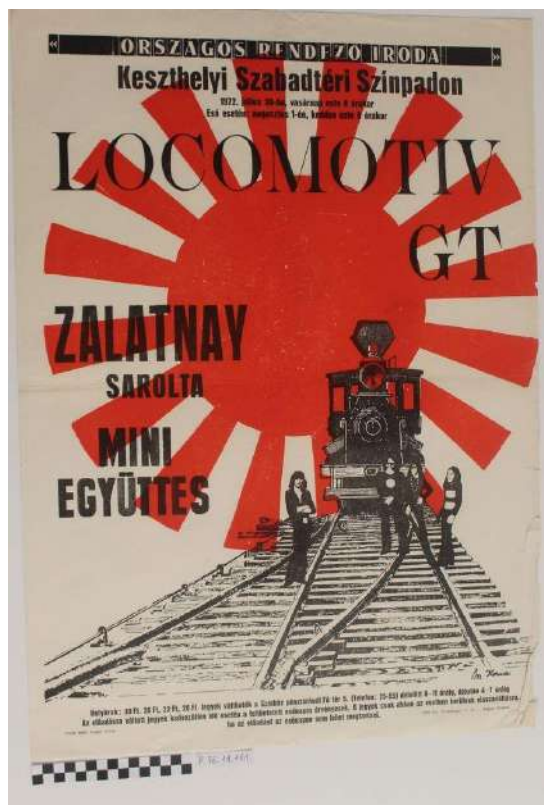
P.71.22.4

P.71.22.5

P.76.18.161

P.85.18.5

T.90.784.1

